

רשת
שיעורי
תורה

היכלי תורה

ערש"ק פרשת כי תצא יב אלול תשסח ♦ דף היומי בבלי: גיטין סג ירושלמי: סוטה מז

כי תצא למלחמה על איביך ונתנו ה' אלקיך בידך ושבת שביו...

נראה לפרש, כי פסוק זה 'ונתנו ה' אלקיך בידך' הוא תנאי להיתר יפת תואר, שאם לא ניתן האויב ביד ישראל, ואין נפילתו נפילה גמורה, אין יפת התואר מותרת.

טעמו של דבר הוא, שאם נסתיימה המלחמה כדרך המלחמות שאלו שובים מאלו, ומאנשי המלחמה של כל צד נתונים בשבי האויב, הרי הדרך היא שמחליפים השבויים אלו באלו, וחרותם של שבויי הצד האחד נקנית בחרותם של שבויי הצד השני.

אם במלחמה שנסתיימה בלא כניעה מוחלטת של האויב תותר יפת התואר, הלא לאחר שגיירה ונישאת לישראל אי אפשר יהיה להחזירה לעמה ולמולדתה, ויתכן שבעבורה יעכבו אחד מישראל מלצאת לחופשי משביו.

לכן הקפידה התורה לצוות שאין היתרה של יפת התואר רק כאשר 'ונתנו ה' אלקיך בידך'.

משך חכמה

נושאי הדף בעלון

תשלום לשדכן שהציע שידוך לפני שאשתו מתה.....גיטין סג

האם מותר ליהנות מלימוד התורה...גיטין סד

זכרון הצרה ויום הגאולה.....גיטין סה

מה יעשה מי שהתפילין שלו נמצאו פסולות.....גיטין סו

ברית מילה בשבת לנולד מישראלית ונכרי.....גיטין סז

אומות האסורים לבא בקהל.....גיטין סז

חייבי לאוין קידושי תופסים בהם....גיטין סח

המקדש יבמה בשוגג ובמזיד.....גיטין סח

הוצאת ספרים מבית המדרש בשביל ללמוד.....גיטין סט

חזקת כהנים בזמן הזה.....גיטין סט

כפתור ופרח.....עמוד 5

חספר שרבים יארת לאורו

באורך נראה
אור

תשלום לשדכן שהציע שידוך לפני שאשתו מתה

בפוסקים דנו אודות שדכן שהציע שידוך לאדם שאשתו היתה חולה ונטתה למות, או לאדם שעמד להתגרש, ולבסוף האשה אכן מתה, או נתגרש, ובא שדכן אחר והציע הצעה זו ונשתדכו, האם מגיע תשלום לשדכן הראשון, שהרי בשעה שהציע ההצעה הזאת לא יכל לגמור השידוך.

בעניין זה דן בנו של **הקרוב נתנאל** (שו"ת רבי טיאה וויל חו"מ סי' ט אות ט), במי שהיתה אשתו חולה מאד עד שהרופאים אומרים אין תרופה, ובא שדכן ודיבר לו שידוך אם תמות אשתו ולבסוף מתה, ובא שדכן אחר והתחיל לדבר שידוך הראשון ונגמר, ואח"כ בא השדכן הראשון ואמר שהוא התחיל השידוך שהרי דיבר בחיי אשתו על השידוך. האם הדין עמו או לא.

וכתב, נלענ"ד שאין לראשון כלום, כיון שלא היה יכול לעשות באותה שעה את השידוך, אע"ג שרוב גוססין למיתה וא"כ עפ"י רוב יוכל לגמור השידוך, אפ"ה הרי הוא כחי לכל דבריו, וכיון שאשתו חיה באותה שעה אין בהצעת השידוך כלום.

ראיה לכך הביא ממה שאמרו בסוגיין, האומר לאשה הרי את מקודשת לאחר שימות בעליך או לאחר שתמות אחותי וכו' אינה מקודשת, והטעם כיון שהם דברים שלא באו לעולם ועכשיו אין בידו לקדשה וא"כ אין בפעולתו כלום. ולמעשה סיים וכתב שטוב לפשר בזה.

יש לציין **שבשו"ת חוות יאיר** (סי' קצו) ראה דבר זה כאיסור, בתשובה על דבר לוי שאשתו היתה חולנית בחולי הריאה כמה שנים, וכל הרופאים נתיאשו ממנה וכולם עונים ואומרים כי לא תוכל להתקיים בחיים עוד שנה, וללוי יש משרתת [שהיא אחות ראובן] שהיא משכלת ויפת תואר מאד ומכרת בכל חכמה ומלאכה ולשונות, ומפני כך רבו הקופצים ומהדרים אחריה ומבקשים לישאנה חנם אין כסף בלא שתתן נדוניה, ולכן לוי דיבר עם ראובן שאל ימהר להשיא אחותו כי כשתמות אשתו הוא ישאנה, וגדול שבעירו השיא עצה ללוי לקדשנה עכשיו שתהיה מקודשת לאחר שתמות אשתו.

וכתב לו **החוות יאיר**, שנשאל בשאלה כעין זה אם מותר לאדם לדבר עם אשה נשואה שתנשא לו לאחר גירושיה מבעלה, והשואל שם היה אלמן מטופל בבנים וכו' ורוצה לישאנה לאחר שילוחיה, וכתב, השבתי באף ובחמה ובקצף גדול שאל יוסיף לראות פני בבקשת עצה נגד מנהג עולם, כי לא נכון לדבר עם אשת איש מענין נישואיה אחר גירושיה, ויש בזה אף לזות שפתיים, עיי"ש.

וכתב שהוא הדין גם כאן לא יעשה כן אף שאין בזה לזות שפתיים שהרי מעיקר הדין נושא אדם כמה נשים. והאריך שם לדון כיצד יכול לקדש אשה כשאשתו עוד בחייה מצד חרם דרבינו גרשום, והדין כשאומר מעכשיו וכיוצ"ב, וסיים שיש לחוש בזה לכמה חששות ותקלות, לכן כלך מדרך זה ומזאת העצה הרעה, אשר לא בדעת ויראת ד' יעץ כזאת, אף כי יש כמה דרכים אשר בהם נוכל להתקשר עם לוי בדרך היתר, מ"מ דעתי ועצתי אל תהא בזה ואי אישר חילי הייתי גוזר עליך שלא תעשה כן ודי בזה.

האם מותר ליהנות מלימוד התורה

בסוגיין מבואר שאדם שיש לו בת קטנה ובת בוגרת, וקידש את בתו סתם ולא פירש אם כוונתו לבת הקטנה או הגדולה, בתו הקטנה מקודשת, ואף אם בתו הגדולה עשתה אותו שליח לקדשה אין חוששים שמא היה כוונתו לקדש את הבוגרת.

בטעם הדבר ביארה הגמ' שהיות ויש לאב הנאה כשמקדש את בתו הקטנה, שהרי כסף קדושיה שלו, וכשמקדש את הגדולה אין לו מכך הנאה, ודאי שהיתה כוונתו לקדש את הקטנה, מפני שאין אדם מניח דבר שיש לו הנאה ועושה דבר שאין לו הנאה.

בפוסקים דנו על הלומד תורה האם מותר לו ליהנות מלימודו, ואם מעלה יש בזה שנהנה מלימוד התורה, וכשם שאמרו שאין אדם מניח דבר שיש לו הנאה ועושה דבר שאין לו הנאה, כל שכן שבמעשה אחד שאם בידו ליהנות לא יניח מליהנות, או שמא יש בזה חשש איסור, שאי"ז תורה לשמה שהרי נהנה.

הובא בספר **בעל שם טוב** (פרשת ואתחנן אות נב) ששאלוהו מה לעשות לזה שכשהם מחדשים חידושי תורה הם שמחים, ויש להם צער על זה השמחה אולי עבירה היא, והשיב עפ"י הפסוק (תהלים יט ט) 'פקודי ה' ישרים משמחי לב', הם בעצמם משמחים הלב, וכשהם שמחים במה שעשו קשוטין לשכינה באמת אין בכך כל רע, ובודאי למצוה רבה יחשב לו.

באגלי טל (הקדמה) קרא תגר על אלו שטועים וחושבים שלימוד בתענוג הוא לימוד שלא לשמה, וכתב, 'זכור אזכור מה ששמעתי קצת בני אדם טועים מדרך השכל בענין לימוד התורה הקדושה, ואמרו כי הלומד ומחדש חידושים ושמח ומתענג בלימודו אין זה לימוד התורה כ"כ לשמה, כמו אם היה לומד בפשיטות שאין לו מהלימוד שום תענוג והוא רק לשם מצוה, אבל הלומד ומתענג בלימודו הרי מתערב בלימודו גם הנאת עצמו, ובאמת זה טעות מפורסם, ואדרבא כי זה היא עיקר מצות לימוד התורה להיות שש ושמח ומתענג בלימוד, ואז דברי תורה נקבעים בדמו, ומאחר שנהנה מדברי תורה נעשה דבוק לתורה'.

וכבר מבואר כן בדברי **רבי אברהם מן ההר** (נדרים מח) שכתב, מצות לימוד הוא ענין ציור הלב וידיעת האמת, ועיקר הצווי הוא כדי לצייר האמת ולהתענג, וליהנות במדע ולשמח לבבו ושכלו, כדכתיב (תהלים יט ט) 'פקודי ד' ישרים משמחי לב', הלכך לא שייך לומר בתלמוד תורה מצוות לאו ליהנות נתנו, שעיקר מצוותו הוא ההנאה והתענוג במה שמשגי ומבין בלימודו.

אך **בשו"ת טוב טעם ודעת** (ח"א הקדמה ד"ה והנה ברעיוני), הביא את דברי הגמ' (שבת ל:): שכשרבה היה פותח בלימודו, היה אומר בתחילה מילתא דבדיחותא, ולאחר מכן היה יושב באימה. וכתב לבאר שהיות שדברי תורה מתוקים מדבש ונופת צופים, וחשש רבה פן יהנה חס ושלם מדברי תורה, שהנאה זו אסורה, לכן היה יושב באימה, כי הפחד מבטל ההנאה והשמחה. ולפי"ז ביאר שם שלכן הוצרכו במתן תורה ליראה, כדי שלא יהיו נהנים מהתורה שהיא מתוקה ומשיבת נפש.

בסיום דבריו כתב שאין דבר שאינו רמוז בתורה, ומכך שהספר [טוב טעם ודעת] לא נדפס בהידור ויפוי, יהיה עיגום נפש ממנו, ויש בזה מעלה שלא יהנה מדברי תורה, וזה הוכחה שיש בספר, דברים שנקראים 'דברי תורה'.

יום ראשון יד אלול

גיטין סה

זכרון הצרה ויום הגאולה

בספר חרדים (פס"ה) כתב, שדרך זיכרון הנס למי שהיה בצרה ונושע הימנה, שבכל שנה ושנה יהיה זוכר את יום הצרה, ולאחר מכן את יום הגאולה, והביא שכך מצא בספר אחד מכת"י של רבינו משה מאור הגולה שכתב, בליל אחד בשבת בארבעה ימים לירח אייר נכנסתי לים, וביום שבת עשירי לאייר שנת חמש ועשרים, עמד עלינו נחשול שבים לטבענו, והיה זעף גדול בים, ונדרתי עלי ששני הימים האלה אצום בהם ואנהוג בהם תענית צבור שלם, אני ואנשי ביתי וכל הנלוים עלי, ואצוה על בני לעשות כן עד סוף הדורות שיצאו מאיתם, ויתנו צדקה כפי כחם.

ומנדרי שאהא אני יושב לבדי בעשירי באייר לא אראה אדם, אלא מתפלל וקורא כל היום ביני לבין עצמי, וכשם שלא מצאתי בים אותו היום אלא הקב"ה, כך לא אראה אדם ולא אשב עמו אלא א"כ נאנסתי, וליל אחד בשבת שלשה ימים לירח סיון יצאתי מן הים בשלום ובאתי לעכו, וניצלתי מן השמד והגענו לא"י, ויום זה נדרתי שיהא יום ששון ושמחה ומשתה ומתנות לאביונים, אני וביתי עד סוף כל הדורות.

מקור לכך שיש לאדם לזכור את הצרות שנעשו לו ושניצל מהם, מבואר במסכת שבת (יג:) שאמרו, מי כתב מגילת תענית חנניא בן חזקיא בן גרון וסייעתו, שהיו מחבבין את הצרות. וביאר רש"י (שם) שהיו מחבבין את הצרות שנגאלין מהם, והנס חביב עליהם להזכירו לשבחו של הקב"ה וכותבין ימי הנס לעשותו יו"ט.

וכך מבואר גם ברש"י בסוגיין (ד"ה כשהיו עסוקין) שבשעה שינאי המלך כבש את שישים הכרכים, אמר לאכול מלוחים, להיות זכר לעוני אבותינו ולהודות לפני הקב"ה שהצליחנו והעשירנו.

ובספר **זכרון למשה** (מכתבי תהלה דף טז) כתב, **שהחת"ס** האריך הרבה פעמים בסיפורים במה שעבר עלינו בגלות הזה, מגירוש שפאניא [ספרד] ושאר ארצות, ואמר שחביבים עליו להגיד ולספר דברים כאלה יותר מללמוד תורה, למען ישמעו ויראו וילמדו על העתיד לבא לטובה. ועיין **בשו"ת משנה הלכות** (חי"א סי' קעו).

כל זה היינו בשמחה והצלחה של עם ישראל, ובנוגע ליום הודיה של אומות העולם כתב **בשו"ת אגרות משה** (יו"ד ח"ד סי' יב) שאיסור גמור הוא לעשות שמחה וסעודה לכבוד יום ההודייה של אמריקא, מצד הלאו דובחוקותיהם לא תלכו (ויקרא יח יג), ומצד בל תוסיף, ואסור לעשות יום קבוע בשנה לחוג זה, וביאר שמה שצתינו בסוגיין בינאי המלך שעשה שמחה וסעודה בכיבוש מלחמה בכוחלית שבמדבר, לא היה זה רק בשנה ההיא שכיבש ולא בשנים אחרות.

יום שני טו אלול

גיטין סו

מה יעשה מי שהתפילין שלו נמצאו פסולות

בשו"ת פנים מאירות (ח"ג סי' ט) נשאל על אחד ששגג ולא הניח תפילין של ראש במצחו, [שלא ידע שהתפילין של ראש שלו פסולות], שמצד הנחת התפילין הרי זה מצות עשה וכבר חלף ועבר בוידוי דברים ונמחל לו. אך שואל מה כפרתו, על הברכות לבטלה שאמר.

בתשובתו האריך לבאר שאינו צריך עינוי נפש, שלהלכה פוסקים שברכה לבטלה הוא מדרבנן, ואף אין צריך לטעם זה, כיון שלפי מנהגינו אומר בכל פעם בשכמל"ו, וזה תיקון שלא עבר על לא תשא, ותשובתו נרצה בחרטה, ומודה ועוזב ירוחם מן השמים והבא לטהר מסייעין לו.

בשערי תשובה (או"ח סי' כז ס"ק יז) דייק מדבריו שאם לא הניח תפילין של יד כתיקונו, שלא שייך בו הצד תיקון של אמירת בשכמל"ו, יש לו לקבל תשובה על ברכתו לבטלה.

ובאשל אברהם (בוטשאטש סי' לט, הו"ד בשו"ת פרי השדה ח"ג סי' קיז) כתב שיש לומר בזה כדרשת הגמ' בסוגיין, על כהן שעבד ואח"כ נודע שהוא חלל שאין חשש על כל עבודתו למפרע שנאמר 'וברך ה' חילו'.

יסוד זה כתב **האשל אברהם** (מהדו"ת סי' תרה) גם בנוגע למי שעשה כפרות, ולאחר שנשחטה התרנגולת נמצא שהיא טרפה, שלא הפסיד כפרתו, וזאת עפ"י דרשת הגמ' בסוגיין על כהן שנמצא חלל.

בשו"ת באר משה (ח"ה סי' קל) העיר על דברי הא"א **שהרמב"ם** (ביאת מקדש פ"ו ה"י) פסק, שכהן שנודע שהוא חלל, אף אם עבד לאחר שנודע זה, עבודתו כשרה בדיעבד. ובתפילין אם הניחם לאחר שנודע פסולם ודאי שאין יוצא ידי חובה וצריך כפרה, וא"כ האיך לומדים תפילין מכהן, וכתב לבאר שיתכן שסבר הא"א כדעת הראשונים בסוגיין שחלק בזה על הרמב"ם.

ובשו"ת רב פעלים (ח"ד או"ח סי' ב) כתב לחקור בזה במי שכתב תפילין בכשרות, ומגיה מומחה בדק אותן ואמר שהם כשרים, ואחר כמה שנים מסרן שוב לבדיקה ונמצאת בהן טעות הפוסלת למפרע, ונמצא שהאיש הזה לא קיים המצוה במשך כמה שנים וגם בירך ברכות לבטלה, ואיך איש זה שהוא תם וישר יהיה ערום ממצוה יקרה כזאת. וכתב, ומצאתי תרופה לזה לפי מה שכתב מרן **החיד"א** בספר **דבש לפי** (מערכת ד אות ד, הו"ד בשו"ת לב חיים ח"ב סי' י), בשם **השבולי הלקט** (סי' ה), שכתב, וכל איש מקבל שכר על מה שרואה ומבין בדעתו, אם דעתו מכוונת לשמים, שהרי אתה רואה מאי דקי"ל שתפילין שתפרן בפשתן פסולות, ואמרינן במכות (יא). אמר רב חזינא לתפילין דבי חביבי דתפירי בכיתנא, ולית הלכתא כוותיה. והא ודאי שרבי חייא הגדול היה לו שכר מצות תפילין כשאר החסידים, אע"פ שתפילין שלו היו תפורות בפשתן, ולהלכה הם פסולות.

יום שלישי טז אלול

גיטין סז

ברית מילה בשבת לנולד מישראלית ונכרי

בסוגיין מבואר שישראלית שילדה בן מנכרי ולדה כמותה, והרי הוא ישראל. **בפתחי תשובה** (יו"ד סי' רסו ס"ק יד) כתב בשם התפארת למשה, שולד זה מלין אותו בשבת שהרי הוא כשר.

אולם **המהר"ם שיק** (אבהע"ז סי' ק, יו"ד סי' רמט) כתב לחלוק שאין למולו בשבת, ולדבריו הסכים **בשו"ת בית יצחק** (אבהע"ז סי' כט אות יא), וטעמם מפני שישנם כמה פוסקים הסוברים כדעת **רש"י** (לקמן סח): שולד זה צריך גירות.

אך **באות שלום** (יו"ד סי' רסו סק"ו) הקשה, שהלא להלכה נפסק (שו"ע אבהע"ז סי' ד ס"ה) שולד זה כשר הוא מפני שאמו ישראלית ואינו צריך גירות.

אומות האסורים לבא בקהל

עמוני ומואבי אסורים לבא בקהל, ואיסורם איסור עולם. מצרי ואדומי אינם אסורים אלא עד שלשה דורות, אחד זכרים ואחד נקבות, שאחר שנתגייר הוא ובנו שנולד לו אחר שנתגייר, אסורים, ובן בנו מותר. ישראל שבא על אחת מאלו, הולד כמותה.

באומות הלך אחר הזכר

עמוני שנשא אשה מצרית, הולד עמוני. ומצרי שנשא עמונית, הולד מצרי, שבאומות הלך אחר הזכר. אבל אם נתגיירו, הלך אחר הפגום שבשניהם. לפיכך גר עמוני שנשא גיורת מצרית, הולד, אם הוא זכר, דינו כעמוני להיות אסור לעולם. ואם היא נקבה, דינה כמצרית. גר מצרי שנשא גויה עמונית, הבן הוא עמוני, והבת היא מותרת.

יום רביעי יז אלול

גיטין סח

חיבי לאוין קידושי תופסים בהם

המקדש אחת מאיסורי לאוין או מאיסורי עשה, הרי זו מקודשת קדושין גמורים, חוץ מיבמה שנתקדשה לזר, שאינה מקודשת אלא מספק.

המקדש יבמה בשוגג ובמזיד

הזקוקה ליבם שנתקדשה לאחר, נותן לה הזר שקידשה גט, ויבמה מייבם או חולץ. אם היה יבמה כהן, שאינו יכול לישא גרושה תצא מהזר בגט כדי שלא יהא חוטא נשכר, וחולץ לה יבמה. ואם חזר הזר שגירשה מהאירוסין ונשאה אחר שחלץ לה יבמה אין מוציאין אותה מידו.

ויש אומרים שאם קידשה במזיד, וחזר הזר ונשאה לאחר שחלץ לה היבם, מוציאים אותה מידו, הואיל ונתקדשה לו באיסור. אבל קידשה בשוגג שלא ידעו שהיה לה יבם, אם רוצה היבם ליבם צריך המקדש לגרשה, ואם רוצה היבם לחלוץ, חולץ לה ונישאת למקדש. וצריך לחזור ולקדשה אחר שחלץ לה יבמה. ויש אומרים שכל זה דוקא בשוגג גמור שלא ידעו שיש לה יבם, אבל היה כאן יבם אלא שהיתה סבורה שמת כי כן יצא הקול תצא מן המקדש.

המקדש עכו"ם

המקדש גויה, או שפחה, אינם קידושין, אלא הרי היא אחרי הקידושין כמו שהיתה קודם הקידושין. וכן גוי ועבד שקדשו בת ישראל, אין קידושיהן קידושין. אבל ישראל משומד שקידש, אע"פ שהוא עובד ע"ז ברצונו, הרי אלו קידושין גמורים וצריכה ממנו גט.

מתנתא

יצירות הפאר של תלמוד בבלי המבואר הוצאת "עוז והדר" מהדורת

"דרכי נועם"

הש"ס המספאר של "עוז והדר" עם ההגהות והצינונים וההיסוסות החרישות

פתיספת

- ביאורי הגמרא
- כשייכת צוות ענק של ת"ח
- משתת ראשונים
- אליבא דהלכתא
- פניני הלכה
- תמצית הדף

"ובלכתך בדרך"

הש"ס המספאר של "עוז והדר" עם ההגהות והצינונים וההיסוסות החרישות

פתיספת

- ביאורי הגמרא
- כשייכת צוות ענק של ת"ח
- משתת ראשונים
- ילקוט ביאורים
- אליבא דהלכתא
- פניני הלכה
- תמצית הדף
- כפתור ופרח

פורמט פנינים

כמריכה קשה ונהודרת (בגודל 26 ס"מ)

הש"ס המספאר של "עוז והדר" עם ההגהות והצינונים וההיסוסות החרישות

פתיספת

- ביאורי הגמרא כשייכת צוות ענק של ת"ח
- משתת ראשונים
- אוצרות הראשונים
- ביאורי רש"י
- ביאורי התוס' וילקוט ביאורים
- אוצר עיונים
- אליבא דהלכתא
- פניני הלכה
- תמצית הדף
- כפתור ופרח
- הרד"ק והסדר

המהדורה הגדולה

כמריכה קשה ונהודרת כהרסמה מאירת עינים

הש"ס המספאר של "עוז והדר" (בגודלית הכרך - רס"ו הגמרא לפי הסדר, סולל המהרש"א)

פתיספת

- ביאורי הגמרא כשייכת צוות ענק של ת"ח
- משתת ראשונים
- אוצרות הראשונים
- ביאורי רש"י
- ביאורי התוס' וילקוט ביאורים
- אוצר עיונים
- אליבא דהלכתא
- פניני הלכה
- תמצית הדף
- כפתור ופרח
- הרד"ק והסדר

מוקד פנינים: 1800-22-55-66

מתנתא און פנינים און יומא

גיטין סט

הוצאת ספרים מבית המדרש בשביל ללמוד

בסוגיין, ר' שמלאי נתן עצה לממזר הרוצה לינשא, שיגנוב וימכר בעבד עברי וישא שפחה. בפוסקים האריכו לדון עפ"י סוגיה על גניבה לצורך מצוה כשדעתו להחזיר אח"כ אם מותרת, ראה באריכות בפניני הלכה גיטין (סז).

והנה בשו"ת הרשב"א (ח"ו סי' רפו) נשאל, על אחד מן החברים שגנב ספרי פירושים לחברו, וכשתבעו ממנו נשבע שבועת חנם שלא יחזירם לו עד שיעתיק אותם, ויש שהורו שמותר לגונבם.

והשיב, הגנב הטוען טעה ושלא כדן עשה, שזה שהורה שמותר לעשות כן, והורה לו משום שמתלמד בזה דברי תורה שהיא מצוה ומותר, טעה, משום שאמרו שמצוה הבאה בעבירה הקב"ה שונאה, הלכך המורה הזה בהוראתו חוטא ומחטיא, ואף אותה המצוה שנתכוין לה לא עלתה בידו, שאמרו לולב הגזול והיבש פסול, שלא עלתה מצוה בידו.

וברמ"א (ח"ו סי' קסג ס"ו) כתב, נמצא בתקנות קדומות שלא להוציא טלית או ספר מבית הכנסת, בלי רשות בעלים.

בערוך השולחן (שם סי"ז) הוסיף, שדברי הרמ"א אמורים על ספרים של ביהכ"נ, והיינו שאף שעומדים לצורך שימוש הציבור תיקנו הקדמונים שאסור להוציאם מבית הכנסת. ועיין בכה"ח (או"ח סי' יד ס"ק לא) ובדרכי חושן (ח"ג עמוד קנב).

חזקת כהנים בזמן הזה

בעיקר דין כהנים בזמן הזה נחלקו האחרונים. במהר"י וייל (סי' קצג, הובא בד"מ או"ח סי' תנו סק"ד) כתב שאין לתת חלה לכהן קטן שאין בזמן הזה כהנים ודאין, וכ"כ המהרש"ל ביש"ש (ב"ק פ"ה סי' לה).

כיוצא בזה כתב המג"א (או"ח סי' רא סק"ד) שלכן לא נזהרים בזמן הזה להקדים הכהנים בכל מקום לפי שאין אנו בקיאים ביחוסים כהונה, ובפלת"י (יו"ד סי' סא סק"ו) כתב שאין נוהגין בזמן הזה לתת זרוע לחיים וקביה לכהן ע"פ המג"א הנ"ל. ובמנחת חינוך (מצוה שנו) ג"כ נקט כן, ולכן כתב שיזכה פדיון הבן ע"י אחר למי שהוא כהן אמיתי ובה יצא בודאי, עוד הוסיף (מצוה רסג) שלכך השמיט הטור הדין שכהן בארץ ישראל אסור להכנס למדור עכו"ם, מחשש שמא קבור שם מת, משום שכהנים בזה"ז הם ספק, וספק ספיקא הוא.

כך מבואר גם בשאלת יעב"ץ (ח"א סי' קנה) שכתב שחזקת הכהנים קלושה היא וע"כ בפדיון בכור יש לפדות בכמה כהנים והכהן יחזיר משום ספק גזל, ואף בן כהנת ולויה צריך לפדות מספק.

אמנם דעת המהרי"ט (סי' פה) לענין הפרשת תרומה שיש לסמוך על חזקת הכהנים, ובחזו"א (שביעית סי' ה, אה"ע סי' ג) תמוה על דברי מהרש"ל, שלמה נחוש כל כך, והרי מברכים על מצות נשיאת כפים ופדיון בכור, ולכן י"ל שמהתורה הם בחזקתם לכל דבר.

ובחת"ס (כתובות כה: ד"ה והנה) כתב שאין להסתפק בכהנים בזה"ז, שבחזקת כהנים כשרים הם וראוים לפדות בכורים. בעניין זה ראה עוד בפניני הלכה כתובות (כד).

אמרות קודש

מנהלי ישראל עפ"י סדר התקופה

כפתור

מנא לך דרבנן איקרו מלכים וכו'

'הושענא למען מלכותך' מצינו בגיטין דרבנן איקרו מלכים, והיינו שת"ח הזוכים לחדש חידושים אמיתיים וכו"ל, נותן להם השי"ת מלכות וממשלה, וכמ"ש (מו"ק טז): מי מושל בי צדיק. וזה הושענא למען לימודך למען מלכותך, שימשלו אלו שאתה ממליך אותם, ולא אלו שרשעי ישראל ואוה"ע ממליכים.

(שפע חיים, סוכות)

אסור לאכול קודם שיתן מאכל לבהמתו

'תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע' וכו' (בראשית א יא), אי' בגמ' אסור לאכול קודם שיתן מאכל לבהמתו, שנא' ונתתי עשב בשדך לבהמתך, והדר ואכלת ושבעת. לכאורה יש לדקדק, דה"ל להביא ראייה מבריאת העולם, דכתיב תדשא הארץ דשא שהיא מאכל לבהמה, והדר כתוב עשב מזריע זרע, שהוא מאכל בהמה, כדאי' לקמן הנה נתתי לכם. וי"ל כיון שהטעם הוא שאדם יכול לסבול רעבון יותר מן הבהמה, שהרי בשתיה הוא להיפך כמ"ש (המ"א בסי' קסז), א"כ לא הוי ראייה, שהרי פירש"י ובשלישי שכתוב 'תוצא הארץ' על פתח קרקע עמדו עד יום ששי, נמצא הבהמות נבראו תחלת יום ו', כ"ש העופות שנבראו ביום ה', והיו צריכין יותר לאכילה מן האדם שנברא אחר כולם.

(פנים יפות, פרשת בראשית)

משנת ר' אליעזר בן יעקב קב ונקי

פירש בס' משנת אליעזר דאמר' בפסחים בריש פ"ק, לעולם אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו, שהרי עקם הכתוב ה' אותיות דכתיב 'אשר איננה טהורה' וכו', ונמצא דלדבר לשון נקי צריך להאריך אותיות או תיבות, וזו מעלת ר' אליעזר בן יעקב בחכמתו שהיה מדבר לשון קצרה ונקיה והוא חכמה רבה לקיים שתיהן לדבר דרך קצרה ושתיהן נקיה, וז"ש משנת ר' אליעזר קב מעט, ר"ל דרך קצרה ונקיה.

(דבש לפי להחיד"א, מערכת קו"ף אות מ"ה)

ויליחוש שמא שד הוא וכו'

'הגם הלום ראיתי אחרי ראי' (בראשית טז ג) או יאמר על פי הגמרא (גיטין סו). ויליחוש שמא שד הוא וכו', בבואה דבבואה לית להו, ושם בתוספת (ד"ה וליחוש) אסור לאדם שיתן שלום לחבירו אלא בשדה, עיין שם. והנה במגילה (ג). משני הש"ס גמירי דלא מפקי שם שמים לבטלה, והכא לא הזכיר המלאך שם שמים ונשאר הקושיא. וצריך לומר דחזיה בבואה דבבואה, והיינו ראיתי אחרי רואי, אחר זה שנראה לי ראיתי דהיינו בבואה שלו והבנתי שהוא מלאך, והבן.

(ישמח משה, לך לך)

גדולה מלאכה שמחממת את בעליה

י"ל הכוונה, דהנה כל אדם יש לו חמימות וקריירות, וכבר פירש הבינה לעתים הקרא (משלי כב ה) 'צנים ופחים דרך עקש' שאדם יכול להביא ראייה האריך צריך לעבוד את ה' מאומנתו ממלאכתו שהוא עושה בשלימות גדול, ושלא יהא בו שום חסרון, וכך צריך לעבוד את ה'. וזה אמר, גדולה מלאכה שמחממת את בעליה, כוונתו דמביאו לזריזות גדול, ומביאו לידי חמימות כהנ"ל.

(באר משה אב"ד סענזשארץ זצ"ל, ליקטים)

(ישמח משה, לך לך)

כולם לומדים... בעוז והדר!

הגמרא היחידה שיש בה:

יותר הבנה יותר בהירות יותר מתיקות

ב"שפה ברורה" משננים טוב יותר

"במותבתא" לומדים טוב יותר

נכשיו מצנינים שים
שבד, ברורה
"עוז והדר"

"לקראת הופעת מסכת קידושין" מבצע משולב

רוכשים מגני לגמרא 'שפה ברורה', ומקבלים עם תחילת לימוד המסכת כך מהודר המכיל את כל המסכת! ובנוסף מקבלים חוברות גמרא 'שפה ברורה' (30 דף כל חוברת), באותה מתכונת, לשינון בדרכים.

מחיר מיוחד גם בחנויות לערכה משולבת, כך עם חוברת.

מגני משולב במחיר מיוחד:
36 ₪ לחודש פורמט הגדול (31 ס"מ)
30 ₪ לחודש פורמט פנינים (26 ס"מ!!!)

היפה שכתב יאנו לאור!

באורך נראה

אור

'חומש אור החיים המבואר'

- פירוש רש"י השלם עם ביאור חדש מלוקט ממפרשי רש"י
- מהדורת 'אור החיים' מוגה בדקדוק רב ע"פ דפו"ר בתכלית הפאר
- ביאור 'מאורי אור' - ביאור על דברי האוה"ח הק'
- ילקוט 'מאורי החיים' - לקט נרחב של מקורות
- מאמרי חז"ל ומובאות מספה"ק על 'אור החיים'

מוקד הזמנות:

1800-22-55-66

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

להגדיל תורה ולהאדירה